tíðindablaðið
sosialurin

Nr. 109 Týsdagur 13. juni 1995 | 69. árgangur | Krónur 7,00

Samráðingar um undirgrundina í dag:

Bretar eiga útspælið

Samrøða við Árna Olafson á síðu 10

Tom Fife, stjóri hja BP sær fegin, at marknaðartrætan verður loyst væl og skjótt

Mynd: Jan Muller

HB vísti einki – men styrkti um leiðsluna

Av tí at B71 gav B68 ein frammaná sunnudagin, er HB nú púra einsamalt á odda eftir sigur á botnliðnum Sumba/VB - uttan tó at vísa nakað sum helst

Ítrótturin síða 11, 12, 13, 14, 15 og 16

Fyrsta føroyska kvinnan limur í Rotary klub

síða 3

Árni Olafson við bretar í dag:

Tit eiga útspælið

-Vit vóna at síggja nakað áhugavert frá mótpartinum, sum eisini eigur útspælið. Hetta sigur leiðarin í føroysk/donsku samráðingarnevndini, Árni Olafson, ið samráðingar verða í Havn í dag um markið millum Føroyar og Bretland.

Hann sigur seg vænta eina avklári ng í hesum árinum, um tað verður ein samráðingarloysn ella um neyðugt verður at fara til dómstólin í Haag við málinum. Hvørgin parturin er í løtuni fegin um at fara til Haag. Árni Olafson sigur, at føroyingar higartil hava verið varnir við sínum útspølum. -Vit vilja treyðugt lata nakað frá okkum, sum sannlíkt hevði fallið okkum í lut við dómstólin. Sosialurin hevur prátað við hann.

-Vit vóna at síggja nakað áhugavert frá mótpartinum, ti hann eigur útspælið.

Hetta sigur Árni Olafson, formaður í føroysku-/donsku nevndini, sum samráðist við bretar um markið.

Eitt nýtt samráðingarumfar byrjar í Havn í dag og heldur møguliga fram í morgin, um so er, at partarnir hava nógv at tosa um.

Hesa seinastu tíðina hava umboð fyri fleiri oljufeløg vitjað í Føroyum. Tey hava greitt frá egnum royndum og ynskjum umframt at tey hava fingið at vita, hvat føroyskir myndugleikar fyritaka sær á oljuøkinum.

Tað vísir seg, at feløguni í spenningi bíða eftir, at løgarkarmurin skal verða klárur, soleiðis at øki kunnu bjóðast út.

Feløgini dylja ikki fyri, at økini tey vónandi sleppa at leita eftir olju í, eru tey økini, sum liggja tætt upp at verandi miðlinju, tvs. at tað eru nettup somu øki, sum bretar og føroyingar eru ósamdir um.

Kravdu nógv

Upprunaliga kravdu bretar at fáa ognarrættin til ein stóran part av føroyska landgrunninum. Hetta kom fyrstu ferð fram fyri fáum árum síðani, tá táverandi danski uttanríkisráðharrin, Uffe Ellemann-Jensen á tíðindafundi í Føroyum langaði út eftir bretsku stjórnini, ti hon hevði gjørt krav upp á so stóran part av føroyska landgrunninum, at tú higani kundi spýta inn á land.

Árni Olafson, sum hevur verið við í marknasamráðingunum øll árini og sum seinastu tvey árini hevur verið leiðari í nevndini fer á fund í Tinganesi í góðum treysti, hóast partarnir enn eru langt frá hvørjum øðrum.

Hann veit eins væl og bretarnir, at kunnu partarnir ikki samráðast til eina semju, so er dómstólurin í Haag einasti útvegurin. Og hvønn veg ein dómur har fer at bera veit eingin.

Árni Olafson viðgongur fyri Sosialinum, at hetta er eingin lætt uppgáva. Tí bretsku krøvini fevna m.a. júst um tær leiðir, sum oljufeløgini halda vera mest áhugaverd - í løtuni, men leggur tó afturat, at tað ofta hevur víst seg, at oljan verður funnin, har ein minst hevði roknað við tí.

Tað, sum skapar trupulleikarnar í hesum máli, er tað, at bretar vilja bæði vestur og norður um verandi miðlinju.

Vit spurdu Árna Olafson, um ikki føroyska støðan er torfør, tí hvussu nógv vit enn fáa bretar at slaka frá sínum upprunaliga kravi, so fer eitt endaligt minimumskrav í hvussu so er at fevna um júst tey øki ella týðandi part av teimum, sum oljufeløgini í dag halda eru mest sannlík at goyma olju. Tvs. hvussu nógv bretar enn slaka, so fara teir avstað við tí "besta" bitanum, sum ein kann ímynda sær, at eitt minstakrav fevnir um'

-Tað er greitt. Og tað er m.a. hetta, sum er við til at gera tað so trupult at finna eina loysn.

-Nú situr tú eisini í oljuráðleggingarnevndini og kemur har í samband við tey ymsu oljufeløgini og fært tann vegin eina hóming av, hvørji øki eru áhugaverd. Heldur tú, út frá hesum upplýsingum, at tað kanska hevði verið fregast at lata ein dómstól taka sær av málinum og so vónað, at hann fór at geva okkum eina betri loysn enn ein avtala við bretar sjálvar?

-Vit royna alla tíðina at hava í huganum, hvat alternativið til eina samráðingarloysn er, og her er tað sjálvandi spurningurin um Haag-dómstólin.

Hevði tú kunnað vitað longu frammanundan 100%, hvussu ein dómur fór at síggja út, so hevði alt verið so nógv lættari hjá báðum pørtum.

-Kann ein ikki rokna við, at bretar sum eitt minstikrav í eini samráðingarloysn fara at krevja júst tey økini nær við miðlinjuna, sum oljufeløgini halda mest sannlíkt er at finna olju?

Tað er m.a. tað, sum ger tað so torført at játta nøkrum bretskum krøvum.

-Er tíðin ikki komin hartil, at vit ásanna, hvussu stóran týdning økini við miðlinjuna kunnu hava fyri okkum, at vit gera bretum hetta greitt og tískil lata dómstólin í Haag avgera málið?

Tað má vera uppgávan hjá okkara politikarum alla tíðina av vega tað mest sannlíka úrslitið av einum dómi upp ímóti tí tilboði, sum liggur á borðinum frá báðum pørtum.

Árni Olafson heldur framvegis ikki, at partarnir enn hava úttømt allar møguleikar fyri at finna eina semju.

Hann skilur væl, at oljufeløgini fegin síggja málið loyst, soleiðis at tey kunnu søkja um lisens í júst teimum økjum, sum tey halda vera mest áhugaverd.

Árni Olafson vísir annars á, at ein partur av arbeiðinum hjá oljuráðleggingarnevndini er at gera eina meting av støðuni, tá tilfarið frá Western er tulkað og kunna siga, hvørji øki eru mest áhugaverd. Ikki fyrr enn ein hevur ta metingina kann ein døma um, hvussu nógv, ið øki við góðum leitingarlíkindum fella saman við økjum, sum eru umstridd.

-Fáa vit ikki stórar trupulleikar, tá vit finna fram til, at tey bestu økini júst eru tey umstriddu?

-Ju um tað verður galdandi. Tað er eisini so, at oljufeløgini vilja helst brúka pengar, har tað er tryggast og mest sannlíkt at finna olju. Men søgan vísir eisini, at nógv av teimum mest áhugaverdu fundunum eru gjørd, har ein ikki roknaði við tí.

Avklári ng í ár

Uppá fyrispurning um vit eru komin á eitt týðandi vegamót í samráðingunum við bretar sigur Árni Olafson, at hvør fundur er eitt nýtt vegamót. Ein kemur eitt sindur longur móti eini avklári ng á hvørjum fundi.

Hann heldur, at hvørgin av pørtunum er fegin um at skula fara til dómstólin við málinum.

Stendur tað ikki nógv á tykkum, sum samráðast, nú eitt mistak frá tykkara síðu kann gera, at bretar koma at eiga kanska tær ríkastu oljuleiðirnar millum Føroyar og Hetlandsrennuna?

-Tað er rætt og tí eru vit eisini sera varnir við okkara útspølum. Vit vilja treyðugt lata nakað frá okkum, sum sannlíkt hevði fallið okkum í lut við dómstólin.

Er tað so, at tit við útspæli tykkara longu hava givið bretum rættin til ein part av teimum økjum við miðlinjuna, sum í dag verða mett at vera mest áhugaverd?

Vit hava jú síðani 1977 havt standandi í kortinum, hvar vit halda tann rætta miðlinjan er. Tað er greitt, at tað var einki at samráðast um, um vit bara tvíhildu um hana.

Støðan er tann, at bretar hava eina aðra uppfatan av miðlinjuni, tá talan hevur verið at koma fram til fiskimarkið millum londini.

Væl nøgdur við fundir við oljufeløg

Árni Olafson stendur ikki bert á odda fyri teimum samráðingum, sum eru við bretar. Hann er eisini oddamaðurin í oljuráðleggingarnevndini og veit tí júst, hvat oljufeløgini halda um møguleikarnar at finna olju við Føroyar.

Hann er væl nøgdur við teir fundir, sum hava verið í seinastuni við bæði BP, Atlantic Margin Group, Amerada Hess og Chevron.

-Tað er rættuliga umráðandi at vita, hvør eins mót- og medspælari er, hvussu teir hugsa og hvat teir meina um støðuna.

Árni Olafson heldur ikki, at ávís oljufeløg so sum eitt nú BP fegin síggja eina bretska loysn av marknaósemjuni.

-Eg haldi, at øll oljufeløgini bert eru hugað fyri at vita, hvør eigur hvat, og hvørjum treytum tey kunnu arbeiða undir. Tey vilja hava skipað viðurskifti. Og her hvílir so ein stór ábyrgd á okkum og tí bretsku stjórnini at skapa skipað viðurskifti í tí hvíta økinum, so feløgini fáa arbeitt.

Árni Olafson hevur ikki í løtuni nakað endaligt boð upp á, nær ein semja fæst ella ikki.

Men hann heldur, at ein avklári ng, um tað kann finnast ein samráðingarloysn ella ikki, fer at koma áðrenn hetta árið er heilt av.

Skal málið so fyri ein dómstól so fer tað at taka fleiri ár, kanska eini fýra, áðrenn ein endalig loysn fyriliggur.

Framhald á síðu 21

Árni Olafson hevur út at gera í hesum døgum, sum formaður í oljuráðleggingarnevnd og leiðari av samráðingarnevnd. Her hevur oljuráðleggingarnevndin fund við umboð fyri BP. mynd jan

Musikk-kvøld í Skopun og í Havn

Musikkskulanæmingar úr Sandoyar Musikkskúla og Tórshavnar Musikkskúla fara at hava tvær felagskonsertir. Tann fyrra verður í Tórshavnar Musikkskúla á Frúutrøð týskvøldið 13. juni kl. 17 og tann seinna verður í Kommunustovuni í Skopun mikudagin 14. juni kl. 18.00.

Tað er violinlærarin Nikolaos Kapnas, sum hevur fingið hetta í lag fyri at geva teimum børnum, sum hava verið sera fólin í vetur, høvi til at spæla eisini uttan fyri teirra vanliga umhvørvi.

Skráin fevnir um fólkatónleik og stytri klassisk stykki. Í Skopun fara eisini klavernæmingar hjá Jesper Lyng Hansen at luttaka.

Konsertirnar eru komnar í lag við stuðli frá lokalu musikkskúlaleiðarunum í Sandoy og í Havn, Jóannes Johannesen og Napoleon Nólsoy og Landsmusikkskúlaleiðaranum Olavi Hátún.

Framhald av síðu 10

Dylja einki

Uppá fyrispurning hvussu tað ber til, at tað kemur óvart á eitt felag sum BP, at onnur oljufeløg kunnu gera seismiskar kanningar á føroyskum øki longu í ár, sigur Árni Olafson, at hann undrast eitt sindur á tað, tí einki hevur verið dult frá føroyskari síðu í so máta.

Westerm hevði eitt reint einkarloyvi í 94, men í 1995 kunnu oljufeløgini sleppa at gera kanningar til egið brúk, tó undir teirri treyt, at tey skulu keypa eina ávísa nøgd av seismikki frá Western fyri á tann hátt at verja tær rættiliga stóru íløgurnar hjá Western í kanningarnar.

Tað er so tann møguleikin sum Atlantic Margin Group brúkar, og tað kann BP so eisini gera sigur formaðurin í oljuráðleggingarnevndini, Árni Olafson.

jan

GREASE – útselt higartil

Sangleikurin GREASE – »Feitt í Havn« er sera vældámdur. Útselt hevur verið hvørt kvøld síðan fyrstu framførslu. Seinastu sýningarnar verða komandi vikuskifti.

GREASE – »Feitt í Havn« verður framførd ur fríggjakvøldið 16. juni, sunnukvøldið 18. juni og seinasta sýning verður týskvøldið 20. juni kl. 19.30. Atgongumerki til seinastu sýningarnar kunnu bíleggjast og keypast á Kunningarstovuni tlf. 15788, eisini kunnu atgongumerki keypast við dyrnar tveir tímar undan sýning í Sjónleikarhúsinum, tlf. 11131.

Tað er stuttligt at siggja hvussu væl leikstjórin og skeiðleiðarin Hedvig Westerlund hevur lært tey at spæla sjónleik eftir einum ári. Haratturat er sangleikurin sermerktur av rungandi rock tónleiki og væl lærdum twist- og rock dansi, ið Stamen Stanchew og Jóngerð Lundsbjerg hava lært sjónleikararnar.

Samanumtikið gott undirhald, ið kann fáa fólk at fara innandura eitt gott summarkvøld.

Summarkonsertir í Havnar kirkju

Í summar verða fleiri konsertir og matiné'ir í Havnar kirkju

Matiné leygardagin 24. juni, kl. 11.30

Í sambandi við Summartónar, sum byrja á Jóansøku, verður eisini matiné. Tann fyrsta verður við Vinje Songlag úr vestaru Telemark. Kórið telur 40 sangarar og skráin er fjølbroytt.

Meira um hetta seinni.

Matiné 1. juli, kl. 11.30

Strúkikvartett spælir klassiskan tónleik eftir føroyskum tónaskøldum. Meira um hetta seinni.

Matiné 8. juli kl. 11.30

Føroyskir tónleikarar, sum búgva í útlegd, spæla. Millum onnur luttaka Anna Klett, klarinett, og Sámal Petersen, violin. Meira um hetta seinni.

Sunnudagin 16. juli

undir hámessuni luttekur kamarkórið Kaimos úr Keypmannahavn. Kórið telur 18 fólk og fara tey sama dag at halda konsert í Vesturkirkjuni saman við orgli.

Aðrar konsertir

eru umbiðnar og upp á tal, men fyrireikingarnar eru ikki liðnar. Kunngjørt verður ... hvørt í blaðnum, men til ber at goyma hendan lepan. Havnar kirkja er opin væl undan framførslunum, har øll eru vælkomin.

Túnadansur á Gomlu Rætt

Í sambandi við at Ungmannafelagið Sólarmagn í Kirkjubø Velbastaðar Sókn, sum elsta ungmannafelag í landinum, bleiv 100 ár fyrr í ár, verður skipað fyri túnadansi o.ø. á Gomlu Rætt leygardagin 17. juni. Byrjað verður kl. 14. og so verða ymisk tiltøk at verða til kl. 02.00, tá endað verður.

Í sambandi við tiltakið er/verður stórt tjald sett upp. Kappast verður í at royta seyð og mjólka neytum við hond. Djóragarður við m.ø. hønum, gæs, lombum og kálvum verður at siggja. Skipað verður fyri siglitúri út á Kirkjubøhólm og síðið verður í berginum.

Føroya Ellisaktør fara at vísa aktør fram, súkklikapping verður fyri børn, ponyríðing og togtogan. Eisini verður tombola, 21-spæl og køkutombola. Borð og stólar verða sett upp inni í tjaldinum, matsøla, kaffi/te og leskidrykkir frá MBM verða at fáa til keyps frá kl. 14.00 til 02.00. Móti kvøldi verður barnadansur og mótasýning. Kl. 22.00 byrjar so túnadansurin, har X-Rays av Argjum fara at spæla góðan dansitónleik.

Flestu hugsa um veðrið, tá farið verður undir slíkt tiltak, og har fara vit at trúgva at veðurgudarnir verða við okkum, men tey, sum plaga at vera á Gomlu Rætt, vita hvussu veðurgott har er, so onki skuldi verið til hindurs fyri, at tað ikki verður ein góður dagur á Gomlu Rætt hendan dagin.

Parkeringsumstøðurnar eru sera góðar og ætlanin er eisini at skipa fyri busssambandi úr Havn kl. 21.30 og yvir til Havnar aftur kl. 03.00.

Bygdaleiðir hava regluligt busssamband um dagin.

Lutaseðlar verða seldir, har vinningarnir eru eitt krov úr Kirkjubø, olja frá Shell og fototól frá SMS Foto. Atgongumerkið, sum samstundis er ein lutaseðil, har vinningurin er eitt steinprent – motiv úr Kyrrahavinum – sum Tróndur Patursson hevur gjørt, fer at kosta 30 kr. Børn undir 14 ár ókeypis.

Nevndin í Sólarmagn vil við hesum bjóða øllum vælkomin á Gomlu Rætt leygardagin 17. juni og vónar at øll vilja gera sítt til ein góðan dag og fara væl hýrd til húsa aftur við góðum minnum.

Í nevndini í Sólarmagn eru Tórður Patursson, formaður, tlf. 28111, Sverri Patursson, tlf. 28079, Ebba Hansen, tlf. 28066, Dorthe Gyldenkærne, tlf. 28090, og John Dalsgarð.

Hús í Saltangará

Húsini, ið standa væl fyri við Gerðisveg við sera góðum útsýni, vídd 128 kvm, kjallari partvis innrættaður, stykkið 1148 kvm, verða seld, um nóg gott boð fæst.

Tlf. 47 843

VARTA
THE BATTERY EXPERTS
AKKUMULATORAR
* Persónbilar
* Lastbilar, bussar
* Trukkar
* Entreprenørmaskinur
* Traktorar
* Bátar, Skip
Lev.tíð: 0–7 dagar
Vit senda kring alt landið.
MELTIC Elektronik umvæling - søla
GØTA - TLF. 42001 - FAX 42003
OPIÐ MÁN.-HÓS 9–17 - FRÍ 9–18